



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ex ijsdem sparsim dictis colligitur quid sentiendum sit de cooperatoribus
cum homicida. num. 1. §. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

liberandum à restitutione, quia (ajunt) ipse non fuit causa moralis ejusmodi damni, sed tota causa fuerunt latrones: ex quo, & ex principijs paulo superius allatis sequitur, nec esse irregularem.

c Comitol. apud Dian. mox cit. d. Re-dr. quem sequitur citatq. Diana p. 5. tr. 4. ref. 63.

4. Ad idem videtur propendere de Lugo: e Si scias, inquit, Petrum quærere inimicum, ad occidendum eum, & aperias illi, ubi sit, testificaris plane verum; sciens tamen Petrum illa notitia abusurum ad homicidium, ex sua malitia, non eris vere liber à peccato injustitiæ, sed particeps homicidij, saltem si nulla cogente necessitate cooperatus es. Notas illud? (nulla cogente necessitate) ergo ea cogente, ut certe est in casu proposito, liber ab injustitia esse videris.

e De Lug. t. 2. de just. d. sec. 2. nu. 27. 41.

5. Quartus casus. Petrus detexit quemdam grassatorem latere in quodam antro, & Paulus videns latronem, clamavit, hic est latro; uterque, ut grassator & latro comprehenderentur: suntne irregulares, secuta ejus morte? Respondeo, Bon. f. Avila, g. alijque docent esse; Turrianus, h. & Diana i. negant, nisi quando sic manifestantes essent accusatores vel testes necessarij ad cognitionem causæ, vel hoc facerent, ut ministri justitiæ. Illos adi; hæc enim pertinent ad tractationem de censuris; nec omittatur Layman, l. hæc & similia breviter complectens.

f Bon. de irreg. d. 1. q. 4. p. 1. n. 18.

g. Avila alijq. apud eundem, h. Turrianus apud Dian. mox cit. i. Diana p. 2. tr. 5. ref. 30. 1 Laym. li. 3. sec. 5. p. 3. c. 7.

§. V.

Ex iisdem sparsim dictis colligitur, quid sentiendum sit de cooperantibus cum homicida.

1. **H**I sunt consulentes, auxiliares, mandantes, ratum habentes, non prohibentes homicidium. De quibus a hic breviter; aliquantulo enim fufius dicemus, cum agemus de restitutione, lib. 8. tr. 4. cap. 2. per totum.

a l. Lay. lib. 3. sec. 5. tr. 3. p. 3. c. 4. nu. 5.

Consulens & auxilians.

2. Qui maligno consilio vel auxilio, permovit hominem ad necem sibi, vel alteri inferendam, vere ac proprie homicida est, si eventus sequatur. Quod si ille aliquod, sed non determinatum propositum ante conceperat, quod maligno consilio, vel auxilio tuo magis confirmasti, mitius quidem puniendus eris, sed irregularitatem non effugies. Si sit dubium, an permoveris, supra c. diximus; si ille omnino determinatus erat occidere, mox n. 5. & omnino infra lib. 8. tr. 4. c. 2. §. 2. n. 6.

b Idem ib. v. id explicatius. inf. lib. 8. tr. 4. c. 2. §. 2. nu. 6. c. sup. l. 1. c. 3. §. 7. vers. damnum sequutum, a num. 2.

Man-

Mandans, seu, quod idem est, jubens.

3. Qui homicidium fieri mandavit, sequuto effectu, proprie homicida est, ordinarijs penis, censurisque subjectus. Sunt autem duo discrimina inter consulentem & mandantem.

Alterum; qui mandatum occidendi ante ejus executionem expressè vel tacitè revocavit, ab irregularitate ex Avila *d* securus est, dummodo revocatio ad notitiam mandatarij pervenerit. At vero, qui consilio pravo dato, quod v. g. turpesit, vindictam non sumere, aliquem ad inferendam necem permovit, licet postea revocaverit, tamen irregularitatem ex eodem Avila incurrit, *e* si persuasus conceptum semel propositum nihilominus executus fuit. Ratio utriusque est, quia si semel Petrum persuasisti, seu illi consilium dedisti, ut occideret, & deinde illum dissuadere coneris, non tamen ille dissuadeatur, sed occidat, in vim occidet tui consilij, quod firmiter animo infedit, ergo homicida eris, & irregularis. At si solum mandasti, cum tota ratio mandati consistat in autoritate mandantis, mandato revocato, nihil tui remanet in mandatario; quare si is adhuc occidat, ex se occidet, non ex tua autoritate, & consequenter tu nec homicida eris, nec irregularis. Nam propterea, si forte consilium prædictum non fuisset in alia ratione fundatum, nisi in autoritate consiliantis, aequiparetur mādato, & eo revocato, si adhuc fieret occisio, tunc, qui

sic movit ad necem, sed revocavit, non esset homicida, nec irregularis. Quid, si quis erravit in exequendo mandato? De hoc vide supr. §. 3. num. 35.

d *Avi.* p. 7. *diff.* 6. *se.* 1. *dub.* 4. *e* *Idem ib.*

4. Haftenus ex Avila, cæterum Præpositus *f* prædictum discrimen non agnoscit, docetque tum mandantem, tum consulentem, v. g. abortum animatum, vel mortem inimici, non esse reos homicidij, nec irregularitatis, si ij revocaverunt mandatum & consilium, quia pari modo, revocato consilio ac revocato mandato, si sequatur homicidium, non imputabitur consulenti. Neutram ex his sententijs audeo appellare improbabilem.

f *Præpos.* p. 3. q. 5. *du.* 3. *nu.* 63. *e* 64. *e* *probabile putat Less.* li. 2. c. 13. *d.* 3. *nu.* 28. *l.* *Dian.* p. 3. *tr.* 5. *ref.* 83. *e* *p.* 4. *tr.* 2. *ref.* 14.

5. Alterum: si tu alicui mandas, ut is hominem occidat, & ille mandatum excipiat, tuoque nomine exequatur, irregularis eris, licet mandatarius jam ante concepto occidendi proposito, quamvis tu non mandasses, nihilominus hominem occidisset. Si autem alicui suavisti homicidium, sed consilium tuum nihil ad effectum contulit, quia per se ipsum ad occidendum plane determinatus, nihilominus in proposito suo per se confirmatus fuerat, homicidium non commisisti, & sic ab irregularitate immunis eris; ratio utriusque est, quia mandatum fit in gratiam mandantis, consilium autem datur in gratiam recipientis.

sis; ex quo sequitur, ut si suadeas Petro, ut is occisionem faciat, qui Petrus tale propositum firmiter conceperat, sequitur, inquam, ut tu nihil efficias; efficit enim ille ex suo firmo proposito; at vero si eidem manderis, istuc mandatum exequatur, sequitur, ut jam tuo nomine homicidium fiat, tibi que ut causæ adscribatur.

6. Denique nota, si affirmanti, tua gratia se hominem necaturum, credas, id ab ipso futurum esse, neque contradicas & impendas, cum possis, cense, te tacite consentire & mandare.

Eademque ratio est, si te rixante v. g. cum Ioanne, amici tui forte superveniant, & à te non prohibiti, nec repulsi (addo, cum possis) Ioannem in tuam gratiam occidant; quare in utroque casu irregularis fies: recole, quæ dixi suprà 9. 3. nu 18.

Ratum habens.

7. Qui suo nomine necè patrata, postea ratâ habet, ad damnorum restitutionem minimè g tenebitur nec irregularis h fiet. Ratio est, quia irregularitas infligitur ei, qui aliquo tandem modo, est causâ homicidij: & rursus obligatio restitutionis consequitur tantquam effectus ad factum homicidium, seu ad damnum illatum: Sed per ratificationem homicidij vel damni ante à tertio commissi, nemo efficitur ullo modo causâ, cum ad præteritum non sit potentia, ergo &c. Neque dicas, ratihabitionem retrahi, & mandato comparari, ex regula juris, in 6. & de facto excommunicacionem contrahi ab eo, qui percussorem Clerici nomine suo factam ratifi-

cat, ergo etiam in casu nostro. Ne id dicas, inquam, nego enim consequentiam, & ratio negationis est, quia ratihabitionem retrahi, est per fictionem juris & ejus dispositionem, ut de facto jus disposuit: in dicta percussione Clerici, quæ certe dispositio non est in irregularitate, nec in obligatione restitutionis.

g Med. Les. Vafq. apud de Lug. t. 1. de Just. d. 19. sec. 2. §. 1. n. 32. h Vafq. Turrian. Hurtad. Suar. Coninch. alijs quos citat sequiturque de Lug. l. c. n. 34. contra Mol. Silv. Narvarram, alijsq. i c. cum quis. de sententia exc. in 6.

8. Porro si quis homicidium vel damnum non suo nomine patratum, postea approbet, non censetur ratificare, atque adeo nec censuram aliquam contrahere, multo minus restitutionem, quia nemo ratificare potest, quod suo nomine gestum l non est.

l c. cum quis. de sententia exc. in 6. de natura ratificationis v. multa recte explicata à Bordonio viro certe docto & erudito t. 3. contr. 32. num. 1. & demps, ubi item multa de ratificatione professionis.

Non prohibens.

9. De hoc dictum est satis paulo ante, c. 3. §. 1. à num. 10. & multa dicuntur lib. 8. citato tr. 4. c. 2. §. 6.

Finis Libri Sexti.

LAVS DEO, BEATISSIMAE VIRGINI, AC BEATO ALOYSIO.

LIBER